

Utbildningspolitisk strategi för Nacka kommun

Styrdokument för förskoleverksamhet

Utbildningspolitisk strategi för Nacka kommun

Styrdokument för förskoleverksamhet

I Nacka har vi höga ambitioner med utbildningen. Sveriges bästa skolor och förskolor ska finnas här! Oavsett om man är sport- eller kulturintresserad, snabb eller långsam, teoretiskt eller praktiskt inriktad eller har särskilda önskemål och behov ska man kunna finna det man söker i Nacka.

Vi vill vara tydliga med vad man kan förvänta sig av skolor och förskolor i vår kommun. Alla beslut som fattas om våra barns/elevs/studerandes utbildning ska kunna kopplas till det här styrdokumentet och den lagstiftning som i övrigt gäller. Här beskriver vi de förhållningssätt, mål och riktlinjer som gäller i Nacka och vilken strategi vi har valt för att vi ska uppnå de högt ställda målen. Vi beskriver den lokala skolpolitiken och hur vi ser på våra respektive skyldigheter och rättigheter.

Den utbildningspolitiska strategin omfattar all verksamhet från förskola till vuxenutbildning men

finns i fyra versioner och riktar sig till såväl kommunala som fristående verksamheter. Det här dokumentet riktar sig till förskoleverksamheten.

Ledande begrepp är kunskap, studiero, valfrihet och likvärdighet.

Vi vill att våra barn och ungdomar ska växa upp till självständiga, kreativa och ansvarstagande medborgare. Det förutsätter ett skolväsende som blomstrar av mångfald och flexibilitet, där barn, elever och vuxenstudierande ständigt sätts i fokus och där lärandet är det allra viktigaste. Vi vill uppmana till ett förhållningssätt som utmärks av ständiga förbättringar och tydliga och högt ställda förväntningar på alla berörda. Det förutsätter också respekt för att alla är olika som individer och har olika förutsättningar att lära.

Mats Gerdau
Ordförande i Förskole- och
grundskolenämnden

Monica Brohede-Tellström
Ordförande i Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Ansvar och organisation

De politiska **nämnderna, skolorna och förskolorna** samt **föräldrar** och **barn** har alla ett ömsesidigt ansvar för att verksamheten/utbildningen ska bli så bra som möjligt. Ett gott samspel mellan de olika parterna är helt nödvändigt.

I Nacka vill vi beskriva våra roller på följande sätt:

Kommunens ansvar

Utbildning är ett av samhällets viktigaste gemensamma ansvarsområden. På kommunal nivå i Nacka utövas detta gemensamma ansvar av två politiska nämnder, förskole- och grundskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Nämnderna har i huvudsak fyra uppgifter, nämligen att:

- ♦ Finansiera utbildning och barnomsorg på ett konkurrensneutralt och effektivt sätt.
- ♦ Ange mål och riktlinjer för verksamheterna utifrån ett kommunalt perspektiv.
- ♦ Följa upp och utvärdera såväl nationella som kommunala mål.
- ♦ Utföra myndighets- och huvudmannauppgifter, vilket bl.a. innebär att ge tillstånd för nya anordnare, hantera ansökningar om barnomsorg, planera så att det finns tillräckligt med platser och utöva tillsyn.

Nacka tillämpar en modell med kundval, vars syfte är att skapa stor valfrihet för föräldrar och långtgående

decentralisering. De politiska nämnderna har ansvar för att kundvalssystemet fungerar optimalt. Kommunen ansvarar även för att barn i stort behov av särskilt stöd tilldelas extra resurser

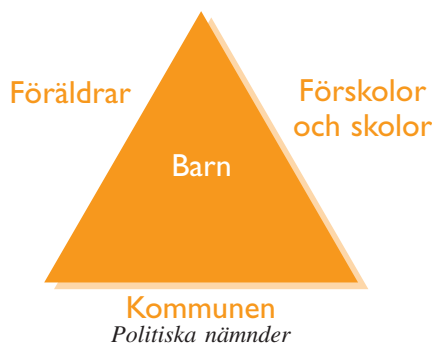
Båda nämnderna har en gemensam resurs i kultur- och utbildningsdirektören och de tjänstemän inom kultur- och utbildningsenheten som svarar för stöd till de politiska nämnderna samt utför myndighets- och huvudmannauppgifter inom utbildningsområdet.

Nacka24 är ett webbaserat system med vars hjälp kommunen, enheterna och medborgarna på ett enkelt och säkert sätt kan kommunicera med varandra. Via Nacka24 är all aktuell information inom utbildningsområdet och nämndernas skrivelser, beslut, utvärderingar m.m. tillgänglig.

Förskoleverksamhetens ansvar

Vi hyllar principen om fria och självständiga förskolor och familjedaghem. Det är där värdeskapande sker. Därför måste förskoleverksamheten ha långtgående befogenheter och stort ansvar för hur det interna arbetet ska läggas upp och utvecklas. Förskolorna och familjedaghemmen måste själva få ta ansvar för hur pedagogiken ska utformas, hur verksamheten ska organiseras och hur de tilldelade resurserna bäst ska användas för att målen ska uppnås.

Konkurrens mellan olika anordnare ser vi som medel för att stimulera till mångfald och höjd kvalitet. Därför är det viktigt med likvärdiga villkor för

Vi vill att våra barn och ungdomar ska växa upp till självständiga, kreativa och ansvarstagande medborgare.

anordnare och att alla som vill ska kunna vara med och utveckla verksamheten. Frågan om vem som ska bedriva verksamheten är underordnad, utifrån ett politiskt perspektiv. Huvudsaken är att den håller hög kvalitet och motsvarar de krav som ställs. Etableringsfrihet gäller i Nacka, givetvis under förutsättning att anordnaren uppfyller grundläggande kvalitetskrav.

Nämnderna har inget produktionsansvar för familjedaghem och förskola. Politiken ska företräda medborgarna, inte producenterna. Det ansvaret ligger i stället på de olika anordnarna, såväl kommunala som fristående. Beslut om den interna organisationen, inriktningar och egna arbetssätt fattas av förskolechefer och rektorer. Kommunstyrelsen, via dess verksamhetsutskott, är ytterst ansvarig för den verksamhet som bedrivs i kommunal regi.

Barnomsorgen ska vara trygg för alla att vistas i. Nedsättande språk, mobbning och annat olämpligt uppträdande accepteras inte. Förskolorna och familjedaghemmen har ett särskilt ansvar för att alla – barn, förskollärare och övrig personal – har en stimulerande och trygg arbetsmiljö och att alla former av olämpligt beteende alltid möts av en snabb reaktion.

Föräldrars och barns ansvar

I Nacka ska medborgarna ha en stark roll för att aktivt kunna påverka servicen. Vi eftersträvar engagerade och medvetna föräldrar som kan involveras i verksamheten. Föräldrar ska ha stor frihet att välja den anordnare de anser bäst tillgodoser det egna barnets

behov. Kundvalssystemet innebär att resurserna följer barnen till den förskola eller det familjedaghem som valts. För att säkra såväl valfrihet som kvalitet, finns en likvärdighetsgaranti som innebär att barn i stort behov av särskilt stöd kan få extra resurser.

Föräldrarnas samspel med de professionella är av avgörande betydelse för barnens utveckling. Nacka ställer därför höga krav på informationen mellan förskolorna, familjedaghemmen och föräldrarna. Föräldrarnas önskemål på verksamhetens innehåll är också en viktig aspekt i kundvalet. Mångfald i utbudet är ett sätt att möta de individuella krav barn och föräldrar ställer. Viktigast vid val av förskola och familjedaghem är dock utformningen av den dagliga verksamheten, att de individuella utvecklingsplanerna utformas väl och kommuniceras med föräldrar och barn.

Barns utveckling och lärande är ett ömsesidigt åtagande, ett samspel med tydlig respekt för varandras olika roller och ansvar. Det är därför viktigt att betona att förskolan inte ska vara en ”ställföreträdande förälder”. Förskolan och familjedaghemmen måste dock ta hänsyn till det faktum att även mycket små barn vistas långa dagar i verksamheten, vilket minskar barnens tid tillsammans med sina föräldrar. Det ställer höga krav på det pedagogiska arbetet.

I Nacka är det också viktigt att barn erbjuds en stimulerande och trygg arbetsmiljö. Därför ställs höga krav även på barnen själva. De ska inte kunna äventyra sin utveckling och sitt lärande genom att försämra arbetsmiljön för sig själva och sina kamrater genom att uppträda störande.

Mål och riktlinjer

Utbildning är ett högt prioriterat område i Nacka. Förskoleverksamhet ses som en mycket viktig del av samhällslivet, både för att erbjuda trygg omsorg om barnen när föräldrarna arbetar och för att stimulera barnens egen utveckling. Det uppdrag de professionella har att förbereda för ett framtida arbetsliv är strategiskt. Förskolan kan dock inte lösa alla samhällsproblem. Därför betonar våra mål att förskolans och familjedaghemmens roll är att ge förutsättningar, samtidigt som föräldrar och barn också har ett eget ansvar för hur dessa förutsättningar förvaltas.

Självklart gäller de nationella mål som finns i läroplaner och kursplaner fullt ut i Nacka. Pedagogernas ansvar är att utforma verksamheten så att elever når de målen. Det ska ske med beaktande av följande mål och riktlinjer.

All förskoleverksamhet i Nacka ska präglas av individualisering. Anordnarna ska arbeta så att de möter de olika förutsättningar barnen har, oavsett om de behöver kortare eller längre tid på sig för att nå målen. Det är en stor utmaning att både se till att alla begåvningar och talanger får stimulans att utvecklas vidare och att samtidigt se till att barn som är i behov av särskilt stöd får den hjälp och det stöd de behöver. Jämlikhets- och jämställdhetsaspekter ska alltid beaktas.

Om målstyrningen ska bli effektiv ska målen ge stort utrymme för de professionella att utforma verksamheten utan att målen för den skall förloras i tydlighet. Det är därför viktigt att kommunens mål bryts ned inom respektive enhet och där ges ett konkret innehåll. Målen ska följas upp regelbundet så att förändringar i måluppfyllelse kan mätas och dokumenteras. Nämndernas uppföljning och skolornas egna uppföljningar ska samspela och ge en god grund för att Nackas goda resultatutveckling kan befästas och utvecklas vidare.

Eftersom målen gäller alla är de formulerade på ett övergripande sätt. Det kommer att krävas olika åtgärder för att nå målen på olika enheter, beroende på barnens ålder och enheternas förutsättningar. De övergripande målen ska kompletteras på enheten med en beskrivning av vilka handlingar/åtgärder enheten kommer att genomföra för att nå målen och hur man ska följa upp sitt arbete.

Vi skiljer på **mål** och **riktlinjer** i styrdokumentet. Målen har karaktären av inriktning, dvs. vad enheten ska sträva mot. Riktlinjerna är bestämmelser om vad som gäller i Nacka. Båda lämnar dock utrymme för förskolorna och familjedaghemmen att själva avgöra på vilket sätt man vill arbeta.

*”I Nacka ska medborgarna
ha en stark roll för att aktivt kunna
påverka servicen.”*

Mål och riktlinjer för förskolor och familjedaghem

Mål	För enheten betyder det...	Enhetens utvärdering av målet, hur och när
<p>Maximal utveckling Varje barn har rätt till en verksamhet som utgår från individens behov och förutsättningar och som ger möjlighet till maximal utveckling.</p>		
<p>Stimulerande lärande Varje barn har rätt till en verksamhet som stimulerar till ständiga förbättringar i sitt lärande och sin utveckling.</p>		
<p>Reellt inflytande Varje barn har rätt till en verksamhet som arbetar målmedvetet för att barn och föräldrar ska ha god insyn i och ett reellt inflytande över anordnarens verksamhet och utveckling.</p>		
<p>Trygg arbetsmiljö Varje barn har rätt till en arbetsmiljö som präglas av glädje, trygghet och stimulans och som bidrar till god hälsa.</p>		
Riktlinjer	För enheten betyder det...	Enhetens utvärdering av riktlinjen, hur och när
<p>Tydlig information Varje förälder ska minst en gång per termin få muntlig och skriftlig information om sitt barns utveckling och lärande.</p>		
<p>Individuell utvecklingsplan Varje barn ska ha en individuellutvecklingsplan som uppdateras kontinuerligt i samverkan mellan personal, föräldrar och barn.</p>		
<p>Utvärdering för förbättringar Varje enhet ska delta i de uppföljningar och utvärderingar av verksamhetens kvalitet som nämnderna gör.</p>		
<p>Regler för trygghet och trivsel Varje enhet ska ha egna regler för hur man skapar trygghet, arbetsro, ordning och trivsel samt se till att dessa efterlevs.</p>		

Uppföljning och utvärdering

En mål- och resultatstyrd verksamhet förutsätter kontinuerliga uppföljningar och utvärderingar av verksamhetens kvalitet. Såväl medborgare som föräldrar och enheter måste kunna bedöma om verksamheten når de resultat och håller den kvalitet som krävs.

Genom att lyfta fram goda exempel att lära av och genom att identifiera förbättringsområden i de uppföljningar och utvärderingar som görs, kan åtgärder vidtas för att höja kvaliteten. Kännetecknande för skolväsendet i Nacka är ett målmedvetet och systematiskt kvalitetsarbete.

Alla har ett ansvar för att följa upp och utvärdera sitt eget arbete. Nämnderna svarar för det som handlar om helheten och för att bedöma strategiska förbättringsområden för utbildningsväsendet i kommunen. Alla enheter, såväl kommunala som fristående, deltar därför i den uppföljning och utvärdering som nämnderna genomför.

Generella krav som ställs på nämndernas uppföljning och utvärdering är att den ska vara öppen, offentlig och tillgänglig för alla, relevant, tydlig och rättvisande, värderande och jämförande. Dessutom ska utvärderingen alltid återföras till berörda enheter, föräldrar och barn.

Nämnderna arbetar med flera instrument för att följa upp kvaliteten. Fokus ligger på att följa barnens utveckling och trivsel.

Kvalitet följs upp genom:

- ♦ Observationer i samverkan med andra kommuner. Förskolor observeras inom givna områden av

pedagoger från andra kommuner. Syftet är att påvisa styrkor och svagheter i verksamheten.

- ♦ Kundundersökningar, där föräldrar talar om vad de tycker om förskolan och familjedaghemmen utifrån olika aspekter.
- ♦ Kvalitetsredovisningen som i Nacka omfattar såväl kommunala som fristående enheter.
- ♦ Nyckeltalsredovisning. Tillsammans med andra kommuner jämförs kostnader och resultat.
- ♦ Riktade uppföljningar i frågor som nämnderna vill följa.

Nämnderna arbetar med att ytterligare förbättra uppföljningen och utvärderingen utifrån de värderingar och förhållningssätt som redovisas i det här dokumentet. Det är angeläget att finna former för att följa upp läroplanens mål.

Kvalitetsindikatorer som varaktigt mäter viktiga faktorer ska utvecklas. Dessa ska i ett längre perspektiv spegla kvaliteten i verksamheten. Ambitionen är att även synliggöra sambandet mellan resurser och resultat. Arbetet syftar också till att öka jämförbarheten med andra kommuner. God framförhållning är viktig, därför fastställer nämnderna årligen vilka insatser som ska göras kommande läsår i en uppföljnings- och utvärderingsplan.

”Varje förälder ska minst en gång per termin få muntlig och skriftlig information om sitt barns utveckling och lärande.”

*”Vi vill att våra barn och ungdomar
ska växa upp till självständiga, kreativa
och ansvarstagande medborgare”.*

FÖRSKOLE- OCH GRUNDSKOLENÄMNDEN
GYMNASIE- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN

Finansiering • Målformulering • Myndighetsutövning • Uppföljning, utvärdering och utveckling

Nacka kommun • 131 81 Nacka • tel vxl 08-718 80 00 • fax 08-718 91 15

E-post: nacka.kommun@nacka.se • www.nacka.se